

SZERKESZTŐSÉG
BUDAPEST, IV. VÁRMEGYE UTCA 11.
Telefon száma 788.

EGYETÉRTÉS

Dr. PAP ZOLTÁN
főszerkesztő.

ÖTVÖS KÁROLY
szépirodalmi főmunkatára.

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IV. VÁRMEGYE-UTCA 11.
Telefon-száma 708.

Kérjük azokat a t. cz. előfizetőket, kiknek előfizetése Julius hó 30-án lejár, hogy a lap megrendelését lehetőleg minél előbb megújítani sziveskedjenek.

Igazságügyi reformok.
Az igazságügyi tárca mai költségvetési tárgyalásán bepillantást vehetünk a kormányának az igazságügy terén végrehajtani szándékolt reformterveibe.

A kormány munkaprogramjának ez a része szépen illeszkedik be azon keretbe, amelybe a belügyi tén az alkotmányosság és jogrend megszilárdítása és garanciális biztosítása körül czélba vett alkotásokat helyezte el a kabinet.

Szinte megdöbbenünk, ha arra a sok pótolni való hiányra gondolunk, mely itt is, ott is mutatkozik az igazságszolgáltatás területén; s bizonyos kétségek fogja el lelkünket: vajjon lesz-e kellő idő és alkalom e terve vett reformokat mind megvalósítani.

Míg a belügyi kormányzat a törvényhatóságok autonómiájának körülbástyázása s a közigazgatási bíróság hatáskörének szélesebb alapra való helyezése körül buzgólkodik, addig az igazságszolgáltatás terén tervezett reformok közül főleg a kuriai bíráskodásról szóló törvény revíziója és a bírói függetlenség nagyobb biztosítása vonja magára behatóbb figyelmünket.

Polónyi igazságügyminiszter igazán tartalmas munkaprogramjában ez a két reform-terv az, a mi legkövetlenebb vonatkozásban áll az alkotmányosság czéljával megerősítésével.

A konzultációs bíráskodásról szóló törvény reformja, a telekkönyvi rendtartás reformja, főleg a székegyházi birtokrendezés kérdése mind igen érdekes és becses törekvései az igazságügyminiszternek, de főképp a kuriai bíráskodás s a bírói függetlenség kérdése az, melyet bizonyára osztatlan helyesléssel fogad az egész ország közvéleménye.

A kuriai bíráskodásról szóló törvényt annak idején nagyon is rövid idő alatt ütték nyelbe; s a gyakorlat azóta megmutatta a törvény ugyan-

csak rító hézagait. Nagyon helyes dolog tehát, hogy most, mikor az egész közvélemény hangosan követeli a kuriai bíráskodásról szóló törvény joghatályának meghosszabbítását, ezen alkalommal a törvénynek kitapasztalt fogyatékosain segítsen a törvényhozás.

A választási ügyekben való kuriai bíráskodást sajátos viszonyaink közt valóban alkotmánybiztosítékszámba menő törvényhozási intézkedésnek kell tekintenünk; bár kétségtelen, hogy azok igazán sem lehet elvitatni, kik a népképviselést szuverénitásával nem tartják teljesen összeegyeztethetőnek azt, hogy tulajdonképpen a törvényhozás ezen faktora hatáskörébe tartozó alkotmányjogi kérdésben a törvényhozás másik faktora, t. i. a király nevében ítélkező bíróság legyen illetékes eljárni. A kuriai bíráskodásban azonban az egész nemzeti közvélemény a választások szabadságának és tisztaságának garanciáját látja s így szinte magától értetődő dolog, hogy a képviselőház a kir. Kuria ruházott hatáskörét a törvényben megállapított nyolcz év letelte után sem akarja magához viszaragadni.

Talán még ennél is fontosabb kérdés a bírói függetlenség kérdése. Ha alkotmányos életünk a jövő eszelleges újabb rázkódásaitól megóvni, akkor talán semmisen fontosabb, mint az igazságszolgáltatási tényezőik működési körének olyan határozott megállapítása, hogy e meghatározott területen ne avatkozhatnak működésükbe még maga a kormányhatárolat se. S e függetlenséget nemcsak a bírakra, de bizonyos mérvben az ügyészekre is kiterjesztendőnek találjuk.

Csak a közelhul, sajnos, tapasztalataira kell rámutatnunk: előtűnik áll az a szomorú tény, hogy a kormányhatárolat az ügyészekkel és a hozzáferhető bírákkal kény és kedv szerint rendelkezett.

S csodálatos dolog, hogy a nemzeti jogában magát érzékenyen megáldavda érő közvélemény a törvénytelen kormányzat iránt táplált gyűlöletét átvitte a kormány feltételei rendelkezése alatt álló ügyészekre is, akik legelőbb esetben bizonyára jobb meggyőződésük ellenére s kellemtlen feltesítették a parlamenten ki-

ideálók keresője is. Művei már általában ismeretese; némelyek közülök azonban már — és méltán — híresek is.

Ama néhány oldalon, melyen az ő Mme Gauthier- és Werk-portréjának hódolattal, többek között a következőket írtam: »Nehem úgy tűnik, hogy a Gramont-családot ábrázoló két nagy festmény, melyek a Szalon legutóbbi látásain látnak, semmiben sem áll hátrább Sargent pompás dekoratív portréinál. Ez a kompozíció oly tudatosan van elrendezve, a csoportok oly művészettel elhelyezve, a legkevesebb alakok az előtérben, hogy vonaluk érvényre jussanak; a magasabb alakok graciózan meghajolva, tartásuk összehangolva az egészek egyensúlyával, egy-egy modern szabású köpeny vonalaival.«

Előttém van e két mű reprodukciója. Egy dolog még frappánsul a szemembe tűnik; ez pedig a családi vonások hasonlóságára vonatkozik. Szülők és gyermekek, fivérek és nővérek vonásai emlékeztetnek egymásra bámulatosan, meglátszik, hogy rokonok, bár egyénileg egymástól különböznek.

vül álló, jogilag tehát ugyancsak erős kifogás alá eső tettelegesen hatalom parancsai.

Helyeselnünk kell tehát az igazságügyminiszternek a bírói függetlenség nagyobb biztosítására vonatkozó törvényhozási reform-terveit s bizonyára egy a jogászvilág, mint az egész nemzeti közvélemény nagy megnyugvással fogadná, ha a bírói függetlenség garanciális intézkedései kiterjesztetnének — a kormányt a köztudat tekintetében megillető kétségtelen jogok fenntartása és megővése mellett — az ügyészekre is.

Vád, védelem és ítékezés oly egyenrangú három mozzanata az igazságszolgáltatásnak, melynek szabadságát és függetlenségét egyformán biztosítani kell a helyes igazságügyi politikának.

Az igazságügyi kormányzat e tekintetben feltárt szándékait ezért kiseri az ország rokonszenves helyeslése.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Az a házszabály! Az a házszabály!... De sok baj is van vele! Nem azért, mintha haragudnánk rá; oh, éppenstül nem. Az egyik jobban szereti mint a másik; becsúsztatják, babusgatják és talán még is tudnak emi, annyira szerelmesek vele.

Eről (tudniillik a megévésről) azonban szó sem lehet. Igen-igen vigyáznunk rá, hogy szel ne érje, lehet hozzá ne tapadjon... Ime, itt van Bizony Akos, aki előadói jelentéseket szeretne letenni a Ház asztalára.

Hát hol volt mostanig a képviselő ur? — szól rá az elnök — az előadónak az elnöknek kell előbb jelentkeznie: így parancsolja ezt a házszabály. No de kivételesen megengedem, hogy most is jelentést tessen.

Ilyen jószág az a házszabály. De ez csak az eleje. Mindjárt jön utána a többi is.

Tegnap néhány képviselő — enuncziálja az elnök — gazembernek, komisz fraternek és mi egyébnek nevezte a nemzetiségieket. Ez házszabályellenes... és ezért rendretusitom az illetőket.

Az elnök megmarad a maga igaza mellett, de ha a Ház másképen rendelkezik, ő nem bánja.

Justh Gyula megmagyarázza, hogy kell, mint kell az ő kijelentéseit érteni — amelyek különben mind rigórozusan a házszabályban gyökereznek.

Artim Mihály beszélni akart, de mire észrevette az elnök, a vita bezáródott.

A házszabályok előírják — megfogódnak az elnök — hogy a képviselő urnak a jegyzőknél kell szólásra jelentkeznie. Miért nem jelentkezett ott Artim képviselő ur? ... A teremben ötvenen is áldogálnak, én nem tudhatom, ki akar beszélni, ki nem!

No most egyelőre clesüdesedett a csetopatek füze. De a hamu alatt nem vesztette el teljesen erejét: — később föl-fölobbant még. (Mert ilyen furesa jószág az a házszabály!)

A levegőt azonban már áttüszítette — annyira, hogy még a közoktatásiügyi tárca hátralevő néhány száraz tetele is lángra kapott tőle.

Vajda Sándor kapaszokodott belé valamelyikbe és ennek kapcsán pörbe szállott Bánffy Dezsővel.

Ami tegnap Bánffy mondott — kiáltozott — az perfid insinuaáció. Közül hullottak a becsületsértések a nemzetiségi képviselő fejére. Amikor az invetivák már jó rakásra szaporodtak, az elnök kemény rendretusitást is tűzött be-leje.

szabadna érvényesülni — ez volt egyik erve — a politikai celszerűségnek még a gondolatát is ki kellene onnan zárnai.

Szenvedélyesen fejtette ki ezt a gondolatot — bele-belemarogtatva az aktuális eseményekbe.

Az indulatos hang persze szöszörta az egyhanguságot és megesiklondozta a lelkiismereteket. Közömbös nem maradt senki.

Hiszen — folytatja a szónok — azt a bilincset, amelyet most verek a sajtószabadságra, a mai többség ellen is fölhasználhatják.

Kecskeméthy Ferenc kálmista pap kegyes lelke a bünöket keresi: — Beszéljen a sajtó visszacsúszásáról! — Minden intézményben vannak visszacsúszások! — csitítja Vázsonyi.

Oh, igen — vélekedik Szász József — még a papságban is!

A komorságra nevetés vegyül. De soká nem tart, mert Polónyi Géza fölveszi az elche dobott keztyűt.

Sajtószabadság! — kiáltja — hiszen az mindnyájunk drága kincse, a miért vér hullott és amiért, ha kell, vérünket fogjuk hullatni. Hanem...

Az Egyetértés tárcaja

László Fülöp.

— Az Egyetértés tárcaja. —

szinü mousseline-jának selyem felhő között olyan, mint a róza az orgonák között.

Ime gróf Jean de Castellane szép siskája alatti csupa lohengri büszkeség. Viszont Castellane grófú rafinált eleganciájában, letelve egyszerű ékszerrel, hogy más ne ragyoghasson a képen, mint az ő szeméi. Es ragyognak is csodás pompában. Ő is siskát öltötte, ő a Merveit, akinek fenségével, okosságával és kecsességével rendelkezik.

És eme nagy urak és hölgyek lelkiismeretes meggyelöje, aki ki tudja fejezni a nagyvilági küszögött a kiművelt szellemet és aktív gondolatokat, a kép csodálatos megfestésével tudja teljessé tenni az emberek jellemzését.

Egyszer, amikor Whistlernek tanácsolták, hogy ne hagyja meghalni XIII. Leót, sem pedig Manning bibort, anélkül, hogy (ez az ő kifejezése) az előbbi »fehér«, az utóbbi pedig »vörös elrendezésben« lefestetne volna, a tréfás mester így szólt: »Valóban, önnek igaza van. De minek? ... Bonnie mindezt megadhatja nekünk — egy tiszteletreméltó hölgyre cselezve, aki számára gyakran sikerrel rendezett el különböző kosztümöket.

László Fülöp a királyok festője, amiképpen Thalberg a királyok zongoristája. Legutolsó próbája volt talentumának a portugál király portréja, amelyet néhány ülés után készített el Párisban.

Igen, ha László le is száll néha a mi közönséges ábrázatainkhoz, ő mindenkiféltül Európa uralkodóinak és a föld nagyjainak festője.

szinü mousseline-jának selyem felhő között olyan, mint a róza az orgonák között.

Ime gróf Jean de Castellane szép siskája alatti csupa lohengri büszkeség. Viszont Castellane grófú rafinált eleganciájában, letelve egyszerű ékszerrel, hogy más ne ragyoghasson a képen, mint az ő szeméi. Es ragyognak is csodás pompában. Ő is siskát öltötte, ő a Merveit, akinek fenségével, okosságával és kecsességével rendelkezik.

És eme nagy urak és hölgyek lelkiismeretes meggyelöje, aki ki tudja fejezni a nagyvilági küszögött a kiművelt szellemet és aktív gondolatokat, a kép csodálatos megfestésével tudja teljessé tenni az emberek jellemzését.

Egyszer, amikor Whistlernek tanácsolták, hogy ne hagyja meghalni XIII. Leót, sem pedig Manning bibort, anélkül, hogy (ez az ő kifejezése) az előbbi »fehér«, az utóbbi pedig »vörös elrendezésben« lefestetne volna, a tréfás mester így szólt: »Valóban, önnek igaza van. De minek? ... Bonnie mindezt megadhatja nekünk — egy tiszteletreméltó hölgyre cselezve, aki számára gyakran sikerrel rendezett el különböző kosztümöket.

László Fülöp a királyok festője, amiképpen Thalberg a királyok zongoristája. Legutolsó próbája volt talentumának a portugál király portréja, amelyet néhány ülés után készített el Párisban.

Igen, ha László le is száll néha a mi közönséges ábrázatainkhoz, ő mindenkiféltül Európa uralkodóinak és a föld nagyjainak festője.

